

Panorama Tuzle, pogled sa Ilinčice, početak 20. stoljeća

Žene ljekari u Tuzli za vrijeme austrougarske uprave

Autori izložbe:

Hatidža Fetahagić, Omer Zulić i Adnan Tinjić

Istraživanje i izučavanje lokalne historije uvijek nas podsjeti koliko je neistraženih, a zanimljivih tema koje se odnose na historijske procese, događaje, ličnosti i pojave. U segmentu istraživanja istaknutih ličnosti određene lokalne sredine, uglavnom se, po nekom nepisanom pravilu, bavimo istraživanjem doprinosa koje su pojedini muškarci dali u određenom polju djelovanja. Takav pristup nije opravdan, jer je evidentno da u našoj bližoj ili daljoj prošlosti imamo bezbroj uspješnih žena koje su ostavile značajan trag i doprinos u određenoj djelatnosti. Dakle, samo se treba zainteresirati i istraživati, a rezultati neće izostati.

Tema izložbe u fokus interesovanja stavlja žene, koje su dale nemjerljiv doprinos najznačajnijem segmentu ljudskog bivstvovanja – zdravstvu, u davnom austrougarskom periodu, u kojem nije bilo dovoljno ljekara, a posebno liječnica. Stoga su se organizatori projekta (JU Univerzitet u Tuzli i JU Arhiv Tuzlanskog kantona) odvažili da otvore ovo pitanje, a sve u sklopu generalne teme DARIAH-BiH konzorcija za 2025. godinu, koji preferira istraživanje tema koje se odnose na doprinos žena na svim poljima ljudskog djelovanja. Uz svesrdnu podršku prof. Tomasa Jaceka Liza sa Univerziteta u Bidgošću (Poljska), planiran je projekat pod nazivom „Žene ljekari u Tuzli za vrijeme austrougarske uprave“ koji uključuje okrugli sto, istoimenu izložbu, te digitalnu prezentaciju.

U izložbi govorimo o ženama ljekarima – pionirima u oblasti zdravstva uopće, a posebno u Tuzli, koje su svoj život i znanje posvetile ne samo liječenju stanovništva, nego prije svega zdravstvenom prosvjećivanju žena, prevashodno muslimanski, koje u skladu sa tradicijom i vjerom nisu prihvatale ljekare muškarce. Dolazak žena ljekara je za mnogobrojne žene, prevashodno muslimanske vjeroispovijesti bile jedina nada. Ta bliskost između žene ljekara i žene pacijenta, dovela je do toga da su liječnice za pacijentice bile ne samo liječnice, nego i prijateljice, odnosno osobe od povjerenja. Stoga je požrtvovan i predan rad žena ljekara u Tuzli u tom periodu i u tim okolnostima, te društvenom, socijalnom, tradicijskom i drugim kontekstima, bio od ogromnog značaja. Tome treba dodati i činjenicu da su navedene žene ljekari koje su došle i radile u Tuzli, i Bosni i Hercegovini, uglavnom iz Češke i Poljske. One su ostavile svoj dom, porodice i odvažile se na svojevrsnu avanturu i put u nepoznato, da bi dale doprinos u onome što najbolje znaju, a to je liječenje stanovništva, prevashodno žena. Pri tome su se vodile isključivo etičkim i humanim porivima, a ne interesnim i materijalnim, što daje posebnu dimenziju njihovom radu.

Ovo je priča o heroinama u bijelom mantilu, o ženama koje su svojim radom i trudom zadužile tuzlansko i bosanskohercegovačko stanovništvo, te zaslužile sve pohvale i priznanja za svoj rad. Kako je njihov doprinos nedovoljno istražen i predstavljen u Tuzli i Bosni i Hercegovini, ovaj projekat ima za cilj afirmaciju i naučnu elaboraciju o ženama ljekarima u Tuzli u navedenom vremenskom periodu.

Ovo je priča o: Anni Bayerovoj, Teodori Krajewskoj i Jadwigi Olszewskoj.